

Concept Programma van Eisen

De Sterrenkring en Zonnekinderen

240396

1 juli 2025

draaijer

Inhoudsopgave

Programma van Eisen

1. Introductie	pag. 3
2. Context en organisatie	pag. 7
3. Visie en ambities	pag. 12
4. Functioneel en ruimtelijk programma	pag. 21

1. Introductie

Aanleiding, situatieomschrijving, verantwoording en leeswijzer

draijer

1.1 Achtergrond en kaders

Introductie

Stichting Flores Onderwijs verzorgt primair onderwijs op diverse locaties in Arnhem en omgeving. In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Arnhem is vastgelegd dat 12 van de 33 schoolgebouwen de komende jaren worden vernieuwd. Deze vernieuwing varieert van renovatie en vervangende nieuwbouw tot de vorming van integrale kindcentra (IKC's).

Flores kiest ervoor om drie scholen De Sterrenkring, Heijenoord en Binnenstad gelijktijdig te vernieuwen. Door deze gezamenlijke aanpak kunnen delen van het proces worden gestandaardiseerd, terwijl er ruimte blijft voor maatwerk per school. Het functioneel PvE speelt hierin een centrale rol.

Binnen dit traject speelt kinderopvang op deze locatie een belangrijke rol. Niet alleen als partner binnen het IKC, maar ook als versterking van de doorgaande lijn van 0 tot 13 jaar. Op deze locatie draagt deze samenwerking bij aan het aantrekken van jonge gezinnen en het gezond houden van het leerlingaantal.

Overkoepelende kaders vanuit Flores Onderwijs

Flores streeft naar toekomstgerichte, duurzame schoolgebouwen die bijdragen aan goed onderwijs én herkenbaarheid binnen de stichting. Vanuit die ambitie zijn een aantal overkoepelende uitgangspunten geformuleerd voor alle drie de projecten:

- **Gedeelde basis:** een herkenbare, gedeelde onderlegger voor techniek, duurzaamheid, comfort en veiligheid (opgenomen in het technische PvE van Flores);
- **Toekomstgerichtheid:** gebouwen zijn flexibel en aanpasbaar, passend bij mogelijke groei of verandering in onderwijsconcept;
- **Ruimtelijke kwaliteit:** gebouwen stimuleren ontmoeten, eigenaarschap, rust en beweging – en sluiten aan op de identiteit van de school;
- **Efficiëntie & samenwerking:** door gelijktijdige aanpak van drie scholen kunnen processen en oplossingen worden gedeeld, zonder verlies van maatwerk per locatie.

1.2 Aanpak

Introductie

Dit document vormt het ruimtelijk en functioneel Programma van Eisen (PvE) voor één van de drie basisscholen die Stichting Flores Onderwijs de komende jaren vernieuwt in het kader van een bredere huisvestingsopgave. Het PvE vormt de inhoudelijke basis voor het ontwerpproces en beschrijft de gewenste functionele en ruimtelijke vertaling van de onderwijskundige visie van de school. Het PvE bestaat uit twee onderdelen:

- Een **generiek technisch PvE** (opgesteld door Flores), dat geldt voor alle scholen;
- Een **school-specifiek functioneel PvE**, uitgewerkt in dit document.

Procesaanpak: drie workshops

De inhoud van dit PvE is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het team van de school, op basis van een drietal workshops:

1. **Visie en ambitie:** verkenning van onderwijskundige uitgangspunten en gewenste ontwikkelrichting;
2. **Activiteiteninventarisatie:** in kaart brengen van leer- en werkactiviteiten, met frequentie en groepsgrootte als basis voor bouwstenen;
3. **Zonering en ruimtelijke vertaling:** clusteren van bouwstenen en plotten in functionele zones en ruimtetypen.

1.3 Leeswijzer

Introductie

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het profiel van de school en de randvoorwaarden die gelden voor dit project. In hoofdstuk 3 worden de onderwijsvisie en ambities vertaald naar ruimtelijke uitgangspunten, inclusief sfeer en beeldkwaliteit. Hoofdstuk 4 bevat de functionele uitwerking in bouwstenen, zones en het uiteindelijke ruimteprogramma. De bijlagen bevatten onderliggende producten zoals de kaartenbak, het activiteitengrid en de ruimtestaat.

De volgende documenten maken onderdeel uit van dit Programma van Eisen:

- Activiteitengrid De Sterrenkring & Zonnekinderen
- Bouwstenenboek Flores Onderwijs
- Tekeningen huidige situatie
- Ruimtestaat

Deze bijlagen zijn bedoeld als verdieping, onderbouwing en hulpmiddel bij de uitwerking in ontwerp en realisatie.

2. Context en organisatie

De Sterrenkring en Zonnekinderen

draiïer

2.1 Schoolprofiel

Context en organisatie

Jenaplanschool De Sterrenkring is een basisschool in het Spijkerkwartier, een levendige en diverse wijk in Arnhem. De school is gevestigd aan de Blekerstraat 2 en maakt onderdeel uit van Stichting Flores Onderwijs.

Type onderwijs / onderwijsconcept

De Sterrenkring is een jenaplanschool, waar leren plaatsvindt in een leef-werkgemeenschap. Centraal staan de vier pijlers van het jenaplanonderwijs: gesprek, spel, werk en viering. Leerlingen leren in stamgroepen met kinderen van verschillende leeftijden. Binnen die context is er veel aandacht voor zelfstandigheid, samenwerking, verantwoordelijkheid en brede talentontwikkeling: cognitief, sociaal, emotioneel en creatief. Leren ontstaat in liefde, verbinding en waarneming. Ouders zijn actieve samenwerkingspartners in dit proces

Aantal leerlingen en prognose

De school telt momenteel circa 129 leerlingen (2024–2025). In de prognose van de gemeente groeit dit aantal naar circa 168 leerlingen in 2039. Door de geplande woningbouw in Rijnpark wordt rekening gehouden met extra aanwas. De Sterrenkring kan normatief doorgroeien tot circa 259 leerlingen op basis van de huidige gebouwomvang van 1.501 m² BVO.

2.1 Schoolprofiel

Context en organisatie

Organisatiestructuur

De school werkt met driejarige stamgroepen, waarin kinderen van verschillende leeftijden samen leren. Instructie vindt plaats in kleinere instructiegroepen. Naast het team van leerkrachten en ondersteunend personeel beschikt de school over een KC specialist en andere diverse specialisten (o.a. gedrag en taal/lezen).

Samenwerking met kinderopvang (IKC)

In het vernieuwde gebouw wordt kinderopvangorganisatie Zonnekinderen gehuisvest. Zonnekinderen maakt sinds 2021 deel uit van Babilou Family Nederland en verzorgt kinderdagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Samen vormen De Sterrenkring en Zonnekinderen een integraal Kindcentrum (IKC) waarin kinderen van 0 tot 13 jaar zich in één doorlopende ontwikkellijn kunnen ontwikkelen. Opvang en onderwijs sluiten inhoudelijk en praktisch op elkaar aan. Beide organisaties hanteren een gedeelde pedagogische visie, werken toe naar één team en leidinggevende, en stemmen thema's, ritmes en activiteiten op elkaar af.

Jenaplanschool
de Sterrenkring

KINDEROPVANG

Zonnekinderen

2.2 Randvoorwaarden & kaders

Context en organisatie

Huisvestingsopgave

Voor Jenaplanschool De Sterrenkring is gekozen voor een integrale renovatie van het bestaande schoolgebouw aan de Blekerstraat 2. Het gebouw dateert uit de jaren '60 en is in 2004 uitgebreid aan de gymzaalzijde. Renovatie is verkozen boven nieuwbouw vanwege de functioneel geschikte opzet, de beperkte ruimte op de locatie die deels is ingesloten door omliggende woningbouw en monumentale bomen, en het behoud van een karakteristiek gebouw.

De renovatie wordt uitgevoerd conform de eisen van het Bouwbesluit, Frisse Scholen klasse B en BENG.

Beschikbare m² BVO

Het huidige gebouw heeft een bruto vloeroppervlak (BVO) van 1.812 m², waarvan 311 m² bestaat uit kelderruimte die niet als onderwijsruimte is aangemerkt. Indien het budget het toelaat, is het een nadrukkelijke wens om de kelder functioneel in te zetten, bijvoorbeeld als fietsenkelder, opslagruimte of voor kortdurend gebruik zoals een kookruimte of muzieklokaal.

Voor het onderwijsdeel is, op basis van een prognose van 168 leerlingen, gerekend met 1.051 m² BVO. Voor kinderopvangorganisatie Zonnekinderen is 240 m² BVO gereserveerd. Daarmee komt de totale ruimtebehoefte voor het IKC uit op 1.291 m² BVO. De resterende 210 m² ('overmaat') blijft beschikbaar voor toekomstige groei.

Onderwijskundige kaders

De school werkt vanuit het jenaplanconcept met driejarige stamgroepen. Er is behoefte aan groepsdoorbroken onderwijs, instructiegroepen, speel- en werkpleinen, en plekken voor zelfstandige en gezamenlijke activiteiten. Eén van de groepsruimtes wordt ingezet als smulbieb. De beoogde flexibiliteit en multifunctionaliteit vragen om ruimtelijke aanpassingen in het gebouw, waaronder het creëren van zones met verschillende functies.

2.2 Randvoorwaarden & kaders

Context en organisatie

Locatiekaders

De school ligt in het Spijkerkwartier, binnen beschermd stadsgezicht. De locatie wordt omringd door monumentale bomen en woningbouw. De renovatie dient zorgvuldig ingepast te worden, met respect voor de bestaande bebouwing en omgeving. Het bouwvlak is beperkt tot de huidige gebouwcontour en de maximale bouwhoogte bedraagt twee lagen (8 meter). De school beschikt over twee speelterreinen : één in beheer van de gemeente en één dat door de school zelf wordt onderhouden. De kinderopvang heeft normatief recht op 96 m² afgesloten buitenruimte. De parkeerruimte is beperkt; er wordt deels op eigen terrein geparkeerd. De fietsenstalling bevindt zich deels in de kelder.

Aanvullende kaders

In het project is expliciet ruimte gemaakt voor beleidsrijke toevoegingen, waaronder:

- Gezond binnenmilieu (Frisse Scholen)
- Toegankelijkheid (inclusief lift en hellingbanen)
- Circulair en natuurinclusief bouwen
- Beweegvriendelijke en groene buitenruimte
- Ruimtelijke reservering voor toekomstige leerlinggroei
- Ruimten voor kinderopvang binnen het IKC-concept

Deze kaders zijn vastgelegd in het IHP 2024–2040 van de gemeente Arnhem en vormen het toetsingskader voor ontwerp en realisatie

3. Visie en ambities

Ambities van de Sterrenkring en Zonnekinderen

draiër

Elke kleur telt, elke stem klinkt

"Bij ons mag je zijn wie je bent. Tussen het groen, in de moestuin of in de klas. We bouwen samen aan een stevige basis, waar ruimte is voor eigenheid, gezondheid en verbinding. Iedereen is welkom, we houden de lijntjes kort en zorgen dat alles soepel loopt, met aandacht voor rust en een heleboel kleur."

"Een open school waar rust, groei en verbinding samenkomen."

3.1 Onderwijskundige visie

Visie en ambities

Visie Jenaplanschool De Sterrenkring

De Sterrenkring is een jenaplanschool die regulier basisonderwijs biedt in een kleinschalige, inclusieve en wijkgerichte setting. De school richt zich op de brede ontwikkeling van ieder kind, met bijzondere aandacht voor leerlingen die elders moeilijk tot leren komen. In een sfeervolle en veilige leeromgeving waar rust, structuur en verbondenheid centraal staan, krijgen kinderen de ruimte om in hun eigen tempo en op hun eigen manier te groeien.

Leren gebeurt in stamgroepen met kinderen van verschillende leeftijden. Samen met ouders en leerkrachten vormen zij een gemeenschap waarin verantwoordelijkheid gedeeld wordt en ieder kind ertoe doet. De school biedt ook plek aan thuiszitters en biedt hen een nieuwe start in een ondersteunende omgeving. Zo wordt elk kind voorbereid op een betekenisvolle plek in de maatschappij.

Missie

De Sterrenkring streeft naar onderwijs dat aansluit bij de ontwikkeling, leerstijl en het tempo van ieder kind. In een omgeving van rust, vertrouwen en veiligheid ontdekken kinderen zichzelf, de ander en de wereld. Ouders zijn hierin onmisbare partners. Door het bieden van structuur en persoonlijke aandacht kunnen kinderen groeien in zelfvertrouwen en zelfstandigheid. Creatieve, cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling gaan hand in hand, zonder prestatiedruk of onderlinge vergelijking.

3.1 Onderwijskundige visie

Visie en ambities

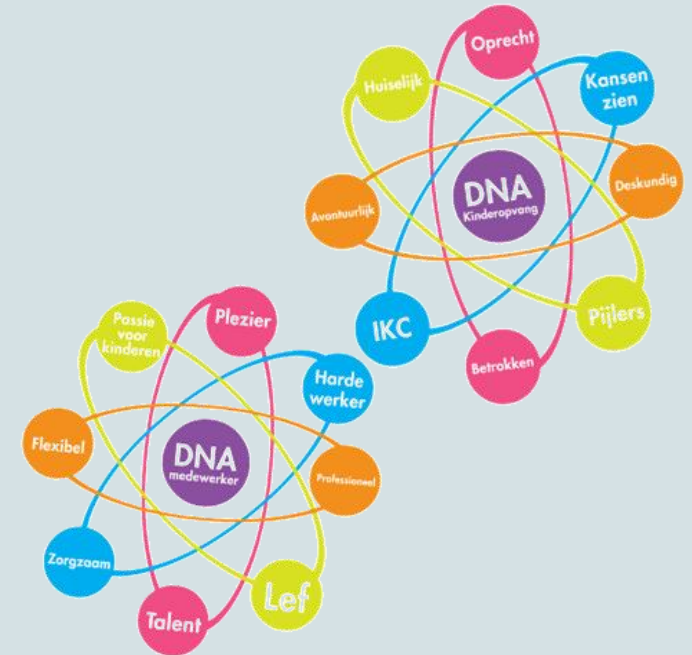
Visie Kinderopvang Zonnekinderen

Zonnekinderen biedt professionele opvang voor kinderen van 0 tot 13 jaar. Elk kind wordt gezien als een uniek individu, met eigen talenten en een eigen ontwikkeltempo. In een warme, veilige en inspirerende omgeving krijgen kinderen de ruimte om zichzelf te zijn en spelenderwijs te groeien. De pedagogisch medewerkers bouwen een persoonlijke relatie op met ieder kind, waardoor het zich gezien en veilig voelt.

De opvang is thematisch ingericht en biedt activiteiten op het gebied van sport, cultuur, natuur, techniek en wereldoriëntatie. Zo ontdekken kinderen hun interesses en talenten. De samenwerking met het onderwijs zorgt voor een vloeiende overgang tussen opvang en school.

Missie

Zonnekinderen plaatst het kind als stralend middelpunt. Door goed te luisteren naar kinderen, ouders en collega's creëren we een plek waar iedereen zich gewaardeerd voelt. We zijn nieuwsgierig, vernieuwend en leren continu van wat we doen. Samen bouwen we aan een toekomstgerichte omgeving waarin kinderen veilig, vrij en vol vertrouwen kunnen opgroeien van baby tot brugklasser.

"Bij ons mag je groeien zoals je bent: spelend, ontdekkend en in verbinding met de wereld om je heen."

"Elk kind straalt, elke dag opnieuw."

"Een vertrouwde plek waar ontwikkeling en plezier samenkomen."

3.2 Gezamenlijke ambitie

Visie en ambities

Gedeelde visie en ambitie binnen het IKC

De Sterrenkring en Zonnekinderen vormen samen een Integraal Kindcentrum (IKC), waarin onderwijs en opvang één geheel vormen. Kinderen van 0 tot 13 jaar worden begeleid in een doorgaande ontwikkellijn, met één pedagogische visie en gedeelde kernwaarden als veiligheid, eigenaarschap, verbondenheid en brede ontwikkeling.

Het IKC is een gemeenschap waarin kinderen, ouders en professionals elkaar dagelijks ontmoeten, samenwerken en ondersteunen. Er wordt gewerkt aan gedeelde ritmes, thema's en routines. Ook de stem van het kind krijgt hierin een plek: de kinderraad denkt actief mee over de inrichting en het gebruik van het gebouw, bijvoorbeeld door het maken van fotoreportages met iPads.

Onze ambitie:

- één pedagogisch klimaat van baby tot brugklas;
- een gedeelde teamruimte en nauwe samenwerking tussen professionals;
- ruimte voor talentontwikkeling, creativiteit, beweging en ontmoeting;
- één aanspreekpunt voor ouders en een laagdrempelige structuur;
- een rijk IKC-leven, zichtbaar in binnen- én buitenruimtes.

“Eén team, één visie en één leidinggevende in één gebouw; het IKC.”¹

¹ Citaat afkomstig uit het visiedocument IKC samenwerking De Sterrenkring & Zonnekinderen

3.3 Ambities voor de leer- en werkomgeving

Visie en ambities

De omgeving waarin kinderen opgroeien bepaalt mede hoe zij leren, groeien en relaties aangaan. Het IKC moet dan ook een plek zijn die rust, structuur en veiligheid biedt, maar ook uitnodigt tot ontdekken, bewegen, samenwerken en zelfstandig leren.

Vertaling van pedagogiek naar ruimtegebruik

De leeromgeving is opgebouwd rond herkenbare onderwijszones per bouw, die grenzen aan een centraal hart. De groepsruimten vormen de thuisbasis van waaruit kinderen zich vrij bewegen naar ontdekhoeken, leerpleinen of ateliers. Ontwikkeling wordt zichtbaar gemaakt in het gebouw via tentoonstellingswanden per klas of bouw, een open kookruimte en een multifunctioneel podium met opbergruimte.

Specifieke ruimtelijke wensen:

- ontdekhoeken worden gedeeld tussen onderbouw en kinderopvang (KOV);
- rustplekken, kleine werkhoeken en zichtlijnen via glaswanden (vierogen principe);
- een aparte muziekrimte voor extern aanbod, ca. 1x per week;
- een knusse bibliotheekhoek in de centrale hal.
- ruimte voor een kookatelier

3.3 Ambities voor de leer- en werkomgeving

Visie en ambities

Structuur, flexibiliteit, ontmoeting en zelfstandigheid

De ruimten in het gebouw moeten zowel structuur als keuzevrijheid mogelijk maken:

- herkenbare indeling per bouwlaag;
- akoestisch gescheiden boven en beneden (bijv. via deuren);
- geen vaste kasten, maar flexibele opbergoplossingen;
- uitnodigende zones voor zelfstandig werken, samenwerken én even terugtrekken;
- aandacht voor overzicht, rust en begrenzing. Ook voor kinderen met extra ondersteuningsbehoeften.

De visie op leren vraagt om multifunctionele ruimtes die zich gemakkelijk laten aanpassen aan veranderend gebruik, seizoensactiviteiten of thematisch werken.

Werkomgeving voor professionals

Een gedeelde teamruimte voor opvang en onderwijs is een belangrijke voorwaarde voor samenwerking. Hier kunnen leerkrachten en pedagogisch medewerkers elkaar informeel ontmoeten, afstemmen en ondersteunen. Daarnaast is er behoefte aan:

- een apart kantoor voor schoolleiding, kwaliteitsmedewerker en administratie (2 werkplekken + tafel);
- 3 flexibele werk-/overlegruimtes;
- een klaslokaal in de bovenbouw is te gebruiken als vergaderruimte;
- laagdrempelige plekken waar professionals en ouders elkaar kunnen spreken.

Deze werkomgeving ondersteunt samenwerking, professionalisering en korte lijnen wat kenmerkend is voor een levendig, samenwerkend IKC.

3.4 Beeldverwachting en verschijningsvormen

Visie en ambities

Sfeer, uitstraling en materialisatie

Het IKC moet rust en overzicht bieden, met ruimte voor dynamiek, ontmoeting en verwondering. De sfeer is **open, warm en huiselijk**, met natuurlijke materialen, daglicht en zachte kleuraccenten.

De uitstraling ondersteunt het pedagogisch klimaat:

- Grote ramen, vides en zichtlijnen voor transparantie, verbinding en overzicht (vierogenprincipe);
- Natuurlijke materialen, zoals hout, gecombineerd met zachte kleuren en veel daglicht voor een veilige, uitnodigende sfeer;
- Kunst aan de buitenzijde om het gebouw een herkenbaar te maken;
- Zichtbare plekken voor vieren, koken en tentoonstellen van werk, die bijdragen aan herkenning en trots;
- Een knusse bibliotheekplek in de centrale hal als rustpunt binnen de dynamiek van het gebouw;
- Flexibele opbergruimte, zoals bergruimte onder podia, in plaats van vaste kasten;

Ruimten zoals het kookatelier, het podium en de garderobes zijn belangrijk voor de identiteit van het gebouw, ze maken het eigen, herkenbaar en afgestemd op de visie van het IKC.

Relatie binnen–buiten

Binnen en buiten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Er is een duidelijke wens om het leren en spelen buiten mogelijk te maken, zowel voor de school als de opvang.

- De kinderopvang (KOV) heeft een eigen buitenruimte voor 0–4 jaar en directe toegang vanuit de groepsruimtes;
- De onderbouw en KOV delen ontdekhoeken nabij hun clusters, wat uitnodigt tot gedeeld gebruik en informele samenwerking;
- Er is ruimte voor buitenwerkplekken, moestuin en natuurlijke speelplekken;

Binnen en buiten moeten op elkaar aansluiten in sfeer, ritme en materiaalgebruik.

3.4 Beeldverwachting en verschijningsvormen

Visie en ambities

Wél passend:

- Open, warme architectuur met zichtlijnen en vides;
- Natuurlijke materialen en rustige kleuren;
- Multifunctionele ruimtes (zoals de centrale hal, podium, muziekrimte)
- Flexibele inrichting zonder vaste kasten;
- Ruimten die zicht geven op elkaars werk: tentoonstellingsruimte, open kookplek;
- Centrale, gedeelde ruimtes zoals een teamkamer en gezamenlijke hal.

Niet passend:

- Visuele drukte, rommelige plafonds of onpraktische elementen;
- Afzonderlijke werelden tussen opvang en onderwijs;
- Anonieme sfeer zonder eigen karakter.

Het gebouw moet voelbaar maken waar het IKC voor staat: **een plek waar rust, groei en verbinding samenkomen, voor kinderen, ouders en professionals.**

3.5 Leerlingenraad

Visie en ambities

Ambities voor de leer- en werkomgeving

De leeromgeving van De Sterrenkring moet uitnodigen tot leren, ontdekken, presenteren en ontspannen. Er is behoefte aan voldoende daglicht, grote ramen en zicht naar buiten. De lokalen worden naast elkaar gepositioneerd en krijgen vides om extra ruimtelijkheid en overzicht te bieden. In de bibliotheek willen de leerlingen graag kunnen verblijven, lezen en ontspannen; extra aandacht voor een knusse, uitnodigende sfeer is hierbij gewenst. Ook zijn er wensen voor meer knusse zitplekken verspreid door de school.

Het podium krijgt een belangrijkere rol als multifunctionele ruimte met een duidelijke theaterachtige uitstraling. Voor het speellokaal wordt gezocht naar een flexibele invulling; het kan op termijn eventueel terugkomen als onderdeel van een multifunctionele ruimte, zodat het zowel voor beweging als voor andere activiteiten gebruikt kan worden. Op dit moment wordt het speellokaal nauwelijks gebruikt, mede doordat de gymzaal naast de school ligt.

Er is behoefte aan een duidelijke scheiding van functies, zoals een aparte bibliotheek en een kookatelier, waarbij in het kookatelier ruimte is om met vier tot zes personen tegelijk te koken. Voor creatieve activiteiten wordt een vrijetijdlokaal voorgesteld, zodat er meer ruimte ontstaat voor creatieve ontwikkeling naast het reguliere onderwijs.

Een zandbak is gewenst, bij voorkeur in een verplaatsbare of grotere vaste variant. Verder is er vraag naar een lift en worden trappen als minder spannend ervaren; een glijbaan wordt als speelse toevoeging gezien.

Beeldverwachting

De sfeer moet **uitnodigend, licht en overzichtelijk** zijn, met zachte kleuren en rustige materialen. De huidige kleur in de school wordt gewaardeerd, maar mag wat rustiger en meer in balans, zodat het niet te druk oogt. Meubilair mag eenvoudiger en rustiger van uitstraling zijn, waarbij wit als basiskleur mogelijk wordt gecombineerd met zachte kleuraccenten. Kunstlicht en daglicht moeten samen zorgen voor een prettige, heldere leeromgeving.

Er moet ruimte zijn om werk tentoon te stellen via een interactieve muur of prikbord, zonder dat dit veel ruimte inneemt. In de bibliotheek is een klok gewenst, zodat leerlingen kunnen zien hoelang ze daar verblijven.

Verschijningsvormen

Het bestaande karakter van het gebouw wordt gewaardeerd en vormt een herkenbare herinnering. Kunst en karakteristieke elementen aan de buitenkant mogen behouden blijven, met een speels, maar niet te druk beeld. Groenvoorzieningen zoals een groen dak en natuurlijke elementen versterken de verbinding met de natuur. Het gebouw moet overzichtelijk zijn en de identiteit van De Sterrenkring goed uitstralen, passend bij de sfeer van de school en haar leerlingen.

4. Functioneel en ruimtelijk programma

Alle functionele eisen omschreven

draijer

4.1 Bouwstenen als fundament

Functioneel en ruimtelijk programma

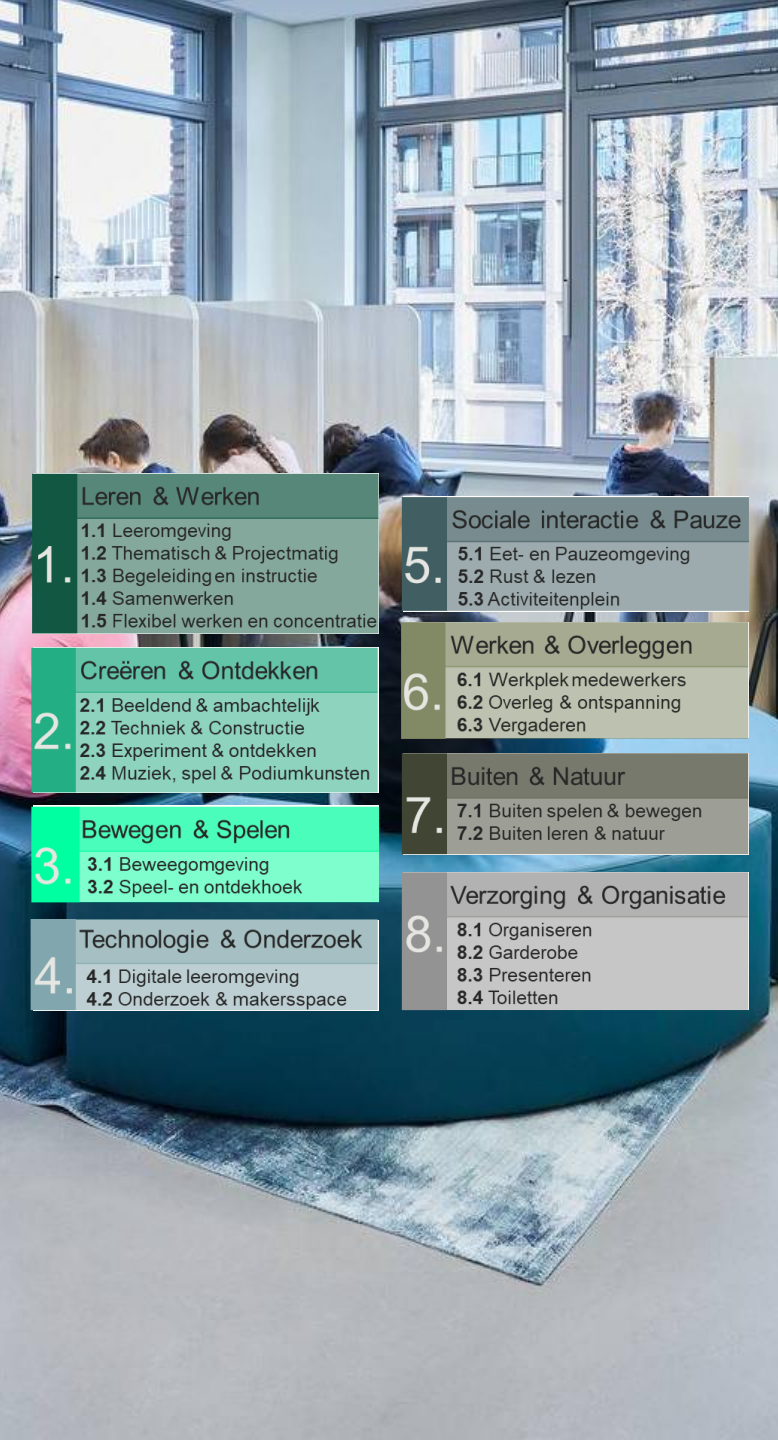
Werkwijze: van activiteiten naar bouwstenen

Het PvE voor De Sterrenkring en Zonnekinderen is opgebouwd vanuit het principe: **vorm volgt functie**. In plaats van te starten met vaste ruimtes (zoals traditionele klaslokalen of gangen), is eerst gekeken naar de activiteiten die kinderen en professionals dagelijks uitvoeren. Op basis daarvan is een passende **bouwstenenmix** samengesteld: functionele eenheden die specifieke activiteiten ondersteunen, zonder direct al een ruimte of maatvoering te zijn.

Deze benadering sluit aan bij de wens om de huisvesting echt als verlengstuk van het pedagogisch handelen te zien. Zo ontstaat een gebouw dat:

- optimaal aansluit op het onderwijsconcept;
- flexibel in te richten is;
- en toekomstbestendig meegaat met veranderende behoeften.

Bouwsteen = een functionele eenheid binnen de school die één of meerdere activiteiten ondersteunt, met bijbehorende inrichting, voorzieningen en gebruikskenmerken.

4.2 Activiteitengrid

Functioneel en ruimtelijk programma

Activiteitengrid als vertrekpunt

Tijdens de workshop zijn de activiteiten van De Binnenstad geïnterviewd, met als doel deze te vertalen naar een geschikte bouwstenenmix. Daarbij is per activiteit gekeken naar:

- **Frequentie:** komt de activiteit dagelijks, wekelijks of incidenteel voor?
- **Groepsgrootte:** wordt de activiteit uitgevoerd door een individu, groepje, klas of de hele school?

Deze analyse vormt de basis voor het bepalen van het benodigde aantal en type bouwstenen.

4.2 Activiteitengrid

Functioneel en ruimtelijk programma

	Meerdere keren per dag	(bijna) Dagelijks	Enkele keren per week	Wekelijks	Maandelijks	Enkele ke(e)r(en) per jaar
individueel	Verwerken lesstof Administratief werk Ontspannen Instructie Slapen		Werken met onderwijs assistent Tussendoor gesprekjes	RT	Ouder gesprekken Douchen	Keuze cursus Musical Thema schoolbreed
2-4 personen	Verwerken lesstof (in groepje)	Directie + KC-er Op de hal werken	Lezen			GGD
4-8 personen	Projectmatig werken	Schilderen Hoeken (knushoek, bouwhoek, etc)	Vergaderen	Viering oefenen rekenen leren		Consultaties MDO
8-15 personen	Hoeken (spelen) Lunchen team (voor)lezen	Spelen met constructie materiaal	Creatieve opdrachten	Moestuinieren + koken	Vergaderen met team	
15-30 personen	Kring-gesprek Instructie Gesprekken	Vrij knutselen Instructie Letters leren Aanbieden warme maaltijden	Gymmen Muziek les Atelier creativiteit	Beeldende vorming Drama + dansen	Techniek onderwijs	
per bouw	Vrij spelen Samen werken (vanuit thema) Buiten spelen	Spelen in zandbak	Water activiteiten op het plein	Binnen spelen	Zingen, dansen en toneel	
hele school					Thema opening Vieren	

4.3 Bouwstenen overzicht

Functioneel en ruimtelijk programma

De gekozen bouwstenen zijn gebaseerd op een generiek model van 25 bouwstenen in 8 categorieën. Deze set dekt alle gangbare activiteiten binnen primair onderwijs én kinderopvang, en maakt differentiatie per schoolconcept mogelijk.

Het bouwstenenboek is opgenomen in de bijlage. De bouwstenen worden in het volgende hoofdstuk ruimtelijk geclusterd tot zones en ruimtes.

								
1.1 Leeromgeving	1.2 Thematisch & projectmatig	1.3 Begeleiding en instructie	1.4 Samenwerken	1.5 Flexibel werken en concentratie	2.1 Beeldend & ambachtelijk	2.2 Techniek & Constructie	2.3 Experiment & ontdekken	2.4 Muziek, spel & Podiumkunsten
								
3.1 Beweeg omgeving	3.2 Speel- en ontdekhoek	4.1 Digitale leeromgeving	4.2 Onderzoek & makersspace	5.1 Eet- en Pauzeomgeving	5.2 Rust & lezen	5.3 Activiteitenplein		
								
6.1 Werkplek medewerkers	6.2 Overleg & ontspanning	6.3 Vergaderen	7.1 Buiten spelen & bewegen	7.2 Buiten leren & natuur	8.1 Organiseren	8.2 Garderobe	8.3 Presenteren	8.4 Toiletten

4.4 Zonering en ruimtelijk concept

Functioneel en ruimtelijk programma

Indeling in zones

Het ruimtelijk concept van het IKC is opgebouwd uit zes functionele zones die gezamenlijk zorgen voor structuur, overzicht en een logische indeling van het gebouw:

1. Onderwijszones per bouw

- Groepen zijn geclusterd per bouw (onderbouw, middenbouw, bovenbouw).
- Elke bouwzone vormt een herkenbare leeromgeving met stamgroepen als thuisbasis.
- Onderbouw grenzend aan het centrale hart, waar ook ontdekhoeken zijn.
- Gaderobes per bouw gesitueerd bij de klassen.
- Geen grote leerpleinen, maar wel enkele plekken in de gangen.
- Het lokaal met een kookfunctie, bedoeld voor toekomstige uitbreiding, wordt decentraal gepositioneerd.

2. Opvangzones (KOV & BSO)

- De kinderopvang (KOV) grenst aan de onderbouw en heeft een eigen ingang, groepsruimte en buitenruimte.
- Ontdekhoeken kunnen gedeeld worden met de onderbouw.
- De buitenschoolse opvang (BSO) maakt gebruik van het centrale hart en andere functies van de school.

3. Centraal hart

- De centrale hal fungeert als verbindend element tussen de zones.
- Hier bevindt zich o.a. het podium, de bibliotheekhoek, ontmoetingsplekken en ruimte voor vieringen.
- Deze zone is flexibel bruikbaar.
- Een werkplek voor directie en KC (twee bureaus + gesprekstafel)

4. Beweegzone

Het speellokaal bevindt zich in deze zone en moet direct grenzen aan het centrale hart. Er wordt gezocht naar een multifunctionele oplossing, bijvoorbeeld door het podium van het centrale hart te combineren met het speellokaal. Deze ruimte kan dan flexibel worden ingezet voor onder andere:

- Bewegingsonderwijs
- Vrij spel en groepsactiviteiten (muziekles)
- Oefenen en (geven) van vieringen

Het tentoonstellen van werk gebeurt in de klas, bij de clusters en in het centrale deel van de school.

4.4 Zonering en ruimtelijk

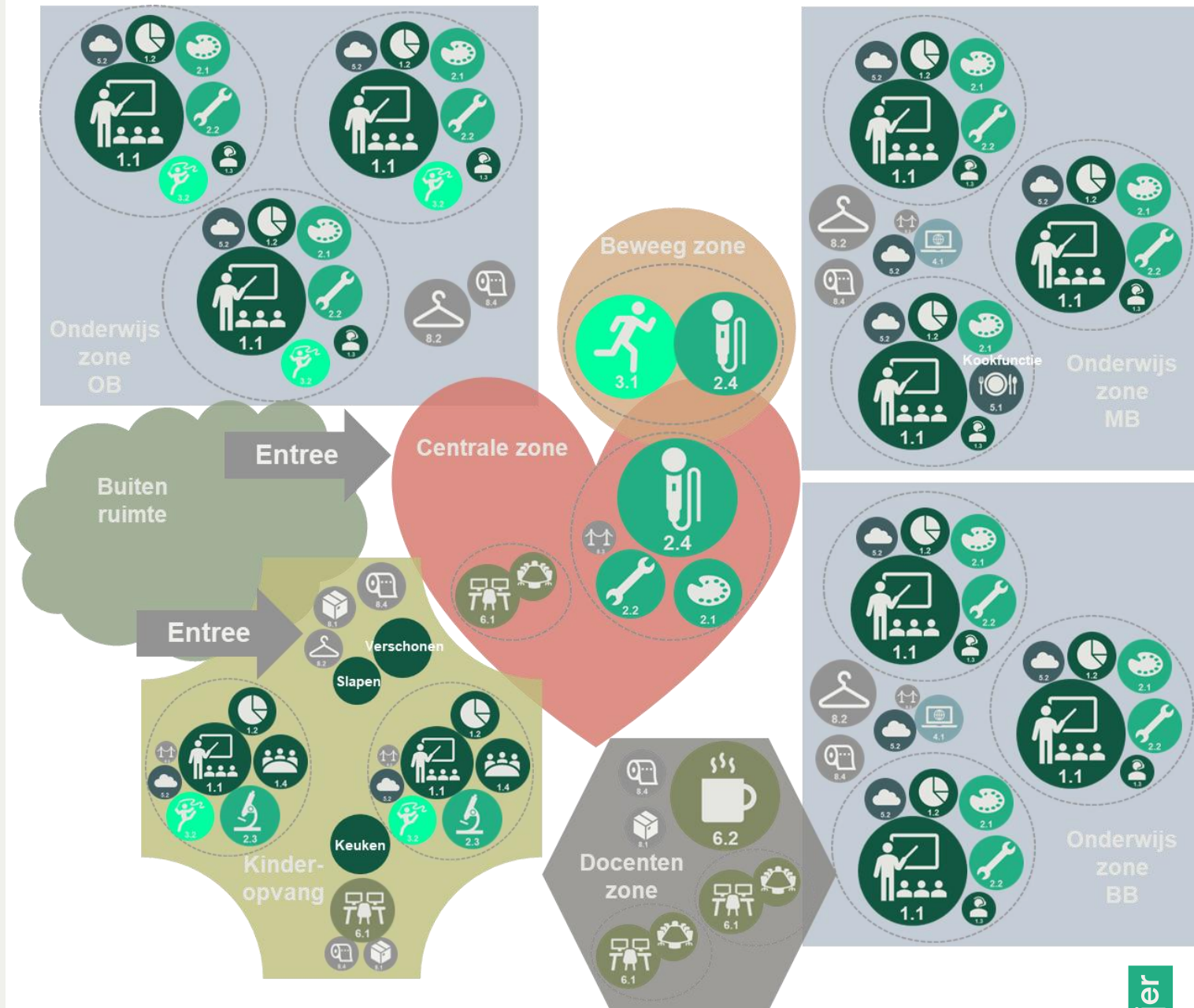
Functioneel en ruimtelijk programma

5. Teamzone

- Gelegen op de verdieping, met:
- een gezamenlijke teamruimte voor school en opvang;
- drie flexibele werk-/overlegruimtes;
- kantoor voor schoolleiding, KC specialist en administratie (2 werkplekken + gespreksplek);
- vergaderruimte voor teamoverleg of extern gebruik.
- Twee aparte medewerkerstoiletten

6. Buitenruimte

- Het gebouw opent zich naar buiten via meerdere deuren per bouwlaag.
- Er is een aparte buitenruimte voor KOV (0–4 jaar) en een educatief schoolplein met ruimte voor spel, moestuin, buitenles en natuurbeleving.

4.4 Zonering en ruimtelijk concept

Functioneel en ruimtelijk programma

Clustering, functionele relaties en routing

De ruimtelijke opzet is gericht op overzicht, rust en korte lijnen:

- **Korte looplijnen en logische verbindingen** tussen bouwlagen en zones;
- **Zichtlijnen** vanuit de centrale hal en leerpleinen, ondersteund door glaswanden;
- **Akoestische zonering** door fysieke scheidingen (zoals deuren) tussen boven en beneden;

4.5 Ruimteprogramma

Functioneel en ruimtelijk programma

Het functionele en inhoudelijke programma van eisen is in dit document opgebouwd vanuit bouwstenen. De beschrijving per bouwsteen (functie, activiteiten, gebruikers, ruimtebehoefte en specifieke wensen) is opgenomen in de **het bouwstenenboek** (zie bijlage).

De ruimtestaat (onderdeel van hoofdstuk 5) vormt de **ruimtelijke concretisering** van deze bouwstenen: per ruimte is aangegeven:

- welke bouwstenen hier samenkomen;
- het gewenste aantal eenheden;
- het benodigde aantal m² per ruimte en per zone;
- en eventuele koppelingen met gebruikers en groepen.

De ruimtestaat met detaillering van bouwstenen per ruimte is als Excel-bijlage toegevoegd.

Let op: In dit PvE is gerekend met een FNO/BVO-factor van 1,25. Deze rekenfactor is ambitieus voor bestaande bouw en gaat uit van een zeer efficiënte benutting van de beschikbare ruimte. Houd er rekening mee dat de feitelijke BVO in latere fases hoger kan uitvallen, afhankelijk van de indelingsmogelijkheden, bestaande bouwstructuur en technische randvoorwaarden. Een herijking van de factor is aan te raden bij verdere uitwerking van het ontwerp.

		Functionele eisen		Ruimtelijke eisen		Factor	
Ruimtenr.	Functie	Aantal (# ruimten)	Capaciteit (# mensen)	Oppervlakte per ruimte		Oppervlakte totaal	
				m ² f.n.o.	m ² b.v.o.	m ² f.n.o.	m ² b.v.o.
1	Onderwijszone onderbouw						310
1.1	Lokaal	3		75	94	225	281
1.2	Toiletten	1		8	10	8	10
1.3	Garderobe	1		15	19	15	19
2	Onderwijszone middenbouw						294
2.1	Lokaal	3		67	84	201	251
2.2	Leerples / gangen	1		16	20	16	20
2.3	Toiletten	1		8	10	8	10
2.4	Garderobe	1		10	13	10	13
3	Onderwijszone bovenbouw						300
3.1	Lokaal	3		67	84	201	251
3.2	Leerples / gangen	1		16	20	16	20
3.3	Toiletten	1		8	10	8	10
3.4	Garderobe	1		15	19	15	19
5	Centrale zone						215
5.1	Entree en ontvangst	1		5	6	5	6
5.2	Centrale hal	1		90	113	90	113
5.4	Kantoorruimte	1		22	28	22	28
4.1	Speellokaal	1		91	114	91	69
6	Docentzone						143
6.1	Kantoorruimte	3		18	23	54	68
6.2	Docentenkamer	1		40	50	40	50
6.3	Toiletten	1		8	10	8	10
6.4	Berging	2		6	8	12	15
7	Kinderdagverblijf						239
7.1	Entree en ontvangst	1		16	20	16	6
7.2	Groepsruimte	2		62	78	124	155
7.3	Slaapruimte	1		8	10	8	10
7.4	Verschoonruimte	1		12	15	12	15
7.5	Keuken	1		12	15	12	15
7.6	Kantoorruimte	1		14	18	14	18
7.7	Toiletten kinderen	1		8	10	32	10
7.8	Toiletten medewerkers	1		4	5	12	5
7.9	Berging	1		4	0	4	5
totaal vloeroppervlak		maximaal		1.501	100%	1.500	

draaijer

Vragen?

Neem contact met ons op!

Contact

info@draaijerparkers.nl
draaijerparkers.nl

Groningen

Leonard Springerlaan 37
9727 KB Groningen
050 524 46 66

Utrecht

Pythagoraslaan 101
3584 BB Utrecht
030 659 23 33

Rotterdam

Jan Leentvaarlaan 25
3065 DC Rotterdam
010 266 00 44

draaijer